Nejlepší nejlepší levný v západě

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING MEDIUM

Založen r. 1871.—Roč. 38. Omaha, Neb., ve středu 10. února 1909. Číslo 29.

Zprávy a [illegible]rické.

Proti Japancům.

Přijmutí protijapanské předlohy v sněmovně státu Californie v posledních dnech působí vážné starosti vládě. Dle předlohy té, jež byla přijata ve sněmovně 46 hlasy proti 28, jsou japonské dítky vyloučeny ze škol pro bělochy a musí míti školy samy pro sebe. Věc tato jest nejchoulostivější pro Japance. Brzo po té obdržel guvernér Gillett telegram od presidenta Roosevelta, odsuzující ono zákonodárné usnesení. President praví, že zákon takový jest zřejmě protiústavním, a nebude-li moci býti zastaven zákazem u guvernéra ve sněmu, že hned musí býti předložen nejvyššímu soudu k rozsouzení. Guvernér připravil zprávu ke sněmu, nabádaje jej, by přijetí ono znovu uvážil.

Přistěhovalců ubylo.

Z výroční zprávy vrchního komisaře přistěhovalectví, za úřední rok končící 30. červnem 1908, práce úřadovny byla nanejvýš obsáhlá a zajímavá. Vzdor úbytku přistěhovalců o 30 procent, zvětšila se práce úřadovny během roku o 20 procent. Zpráva připravena byla pod řízením F. H. Larneda, deputy komisaře pro vystěhovalectví, když vrchní komisař Frank Sargent zemřel a z ní je patrno, že úbytek přistěhovalců byl značný. Celkem jich přijelo 782,870, což je proti roku 1907 o 502,479 méně. Roku 1907 bylí 13,064 cizozemci odmrštěni, během minulého roku 10,902. Čistý přírůstek obyvatelstva od vystěhovalců byl 200,867. Z připuštěných cizozemců bylo 630,671 ve stáří od 14 do 44 roků. Z přistěhovalých 172,293 neuměli číst a psát, a 2,310 uměli číst, nikoliv však psát, tudíž asi 26 procent bylo nevzdělaných, což je u porovnání s rokem 1907 o 4 procenta méně. Všech peněz přivezli přistěhovalci do země 17,704,226, čili průměrně skoro $23 jeden. Nejvíce přistěhovalců bylo z Italie, Rakouska, Řecka, Turecka. — Z Ruska přijelo jich 64 procent všech. Během roku 2,906 cizozemců nepřipuštěno do země v následek tělesné chyby, 376 pro duševní, a 311 pro mravní nedostatek. K tomu dalších 870, o kterých pochybováno, že by se v zemi uživili. Počet zločinců chycených a vyvezených vystoupil z 11 v roce 1907 na 41. Dvěma cizozemským anarchistům vstup do země nedovolen. — Velká činost byla při potlačování dovozu cizozemských žen k nemravným účelům. Z těchto žen 124 odmrštěno, 43 dovažitelům vstup nedovolen, kdežto 44 cizozemské nemravné ženy a 2 dovažitelé ze země vyvezeni; 14 dovažitelů usvědčeno a do kázniec posláno. — Zpráva dále praví, že vymáhání zákona stran cizozemské práce na smlouvu setkalo se s nebývalým úspěchem. V roce bylo takových dělníků 1932 odmrštěno a 240 zatčeno a ze země vypovězeno. Ve zprávě vyjadřuje se uspokojení s výsledky vymáhání proklamace presidentovy, vylučující japanské a korejanské dělníky, kteří obdrževše od svých vlád průvodní listy do Havajska, Kanady nebo Mexika, proti přání svých vlád použili těchto listin ku obdržení připuštění do Soustátí. Během roku 1907 požádalo o připuštění do Sp. Států 31,978 Japanců, v r. 1908 bylo jich 18,941, ale z těchto pouze 18,238 vpuštěno.

Schodek ve vládní pokladně.

Vládní příjmy za měsíc leden byly menší nežli vydání, a sice o $15,543,842. Schodek tento nejeví se však pouze v tomto měsíci, nýbrž i v jiných, takže za posledních sedm měsíců obnáší celkem $79,814,443. Úbytek tento přičítá se hlavně zmenšení vládních příjmů z vnitrozemních daní. Finanční výbor v kongresu tudíž zabývá se horlivě otázkou, jak lze dalšímu schodku odpomoci, a soudí, že oprava cla měla by se co nejdříve podniknouti. Proto hodlá odporučiti kongresu zvýšení vnitrozemních daní asi do té míry, jako byly zvýšeny v době poslední války se Španělskem, což se zvalo válečnou daní. Přesné hodlá výbor uložiti daň tuto na pivo, z kterého platí sládkové vládě po $1 ze sudu a vláda dostává z piva ročně asi $55,000,000. Dále hodlá výbor odporučiti uložení válečné daně z kolků na všechny obchodnické a úřední listiny, jako bylo v době války a rovněž tak na patentované léky. Možná, že také bude uložena daň na kávu a sice 3 centy na libru, což by vynesla ročně dalších $25,000,000 a pak nejspíše také na čaj. Ohledně cla má se za to, že bude na mnoho dovážených věcí sníženo, a od tohoto snížení se očekává, že bude se takových věcí dovážeti i více a tím že cla na ně při snížení svém vynese více vládě, nežli dosud.

Sestátnění drah v Mexiku.

Vláda mexická převzala do své správy dnem 1. února dráhy Mexican Central a National, v délce 7000 mil. Ředitelem drah bude Američan E. N. Brown.

Lewis zůstane předsedou uhlokopů.

V těchto dnech byla odbývána v Indianapolis konvence spojených uhlokopů amerických, v které byl zvolen předsedou dosavadní předseda Lewis vzdor prudké agitaci J. Walkera z Illinoisu, jenž kandidoval proti Lewisovi. Tento obdržel 16,000 hlasů většiny.

Očkování proti tyfu.

Vojenský odbor ve Washingtonu rozhodl se, že zavede ve vojsku ochranné očkování proti tyfu, jež znamenitě se osvědčilo dlouholetými zkouškami, v tom ohledu podnikanými. Důstojníci a vojíni armády nejsou k tomu nuceni, ale přednáškami o tomto předmětu bude se hleděti k tomu působiti, aby vojíni se očkovati nechali. Ochranné očkování odporučeno je komisí, v níž zasedají vynikající lékaři: Dr. Victor C. Vaughan z Ann Arbor, Dr. W. T. Councilman z Bostonu, Dr. John D. Musser z Filadelfie, Dr. Alexander Lambert z New Yorku, Dr. Simon Flexner z New Yorku a Dr. W. S. Thayer z Baltimore. Komise předpokládá, že osoba, jež na tyfus onemocněla, je chráněna proti dalšímu případu této nemoci. Očkováním protityfovou lymfou je tělo proti tyfu chráněno, přivádí tedy stejný účinek jako nemoc sama, vzhledem k immunitě. Že očkování je neškodné, dokazuje dle náhledu komise skutečnost, že za posledních několik roků skoro 15,000 lidí tím způsobem očkováno bylo, aniž by v jediném případu něco nepříjemného se přihodilo.

Pozoruhodný životní úspěch.

V minulých dnech byl zvolen předsedou dráhy New York Central W. C. Brown, který začal svoji životní kariéru před 40 roky jako sekéni dělník dráhy Ch. M. St. P., za $1 denního platu, a dnes je předsedou velké soustavy železniční, v níž je New York Central hlavní linií. Brown byl dříve místopředsedou u dráhy New York Central, a za předsedu zvolen dne 6. ledna co nástupce W. H. Newmana.

Stinná stránka některých universit.

V přítomné době sdružuje se ve Spojených Státech vynikající italský učenec G. Ferrero, aby poznal zdejší poměry, a tu při jedné příležitosti poukázal na nebezpečí, jaké hrozí americkému lidu z universit, jež jsou založeny anebo ovládány a podporovány milionářskými jednotlivci. Za příklad uváděl universitu chicagskou, jež byla založena J. D. Rockefellerem, jenž až dosud na ni věnoval $37,000,000. Dle náhledu Ferrarova takový podporovatel neb zakladatel university může osvojiti si moc, aby ustanovil, čemu se má na učilišti učiti, a dle svého přání vždy nalezne učitele, z nichž si může vybrati a může převrátiti lidskou na učiliště všechny pravé pojmy v nepravé, zvrátiti všechny jejich ideály. Amerika milionářům klade všelijká omezení, ale nečiní dobře, že jim povoluje zakládati vysoké školy, nad kterými nevládne stát. To by v Evropě žádná vláda nedovolila a nestrpěla by to ani na chvíli. Takový milionář, jenž založil a vydržuje na své peníze školu, může americké mládeži představiti životní účely, jaké se jemu líbí a zničiti všechny vznešené účely, kterés by mládež nabyla ve škole svobodné. Rockefeller, jak se praví, nečiní toho a nemíchá se do správy učiliště, by přikazoval, čemu by se mělo neb nemělo učiti, ale některý jeho nástupce by tak mohl učiniti k veliké škůdě mládeže a celé země.

Sestátnění Arizony a Nov. Mexika.

Kongres zabýval se opět otázkou ohledně sestátnění territorií Arizony a Nového Mexika, a obě území mají se státi každé státem samostatným. Dle návrhu výboru, jenž tou otázkou se zabýval, mají býti povoleny Novému Mexiku dva zástupci do kongresu, kteří budou voleni za celek státu a město Santa Fe je ustanoveno za hlavní město státu až do r. 1920. Čtyři sekce pozemků jsou věnovány státu ve prospěch svobodných škol, a dvě jiné už byly mu dány dříve; dále povoluje se na universitu 54,000 akrů, pro budovy výkonného, zákonodárného a soudnického sboru 96,000 akrů, pro káznice 100,000 akrů, pro nemocnice havířské 50,000 akrů, pro normální školy 200,000 akrů, pro stání dobročinné ústavy 100,000 akrů, pro rolnické a řemeslnické koleje 150,000 akrů, a pro hernickou školu 100,000 akrů, na zaplacení dluhů území a okresů 300,000 akrů a pro vojenské ústavy 100,000 akrů. — Pro Arizonu jsou učiněna tatáž opatření, jako pro Nové Mexico a město Phoenix jest ustanoveno za sídelní město do r. 1920. Stát dostane jednoho zástupce do kongresu a obdrží 120,000 akrů na universitu a jiné pozemkové dary jako v Novém Mexiku. Očekává se, že bude návrh tento přijat ještě v tomto zasedání.

NAŠE NÁVŠTĚVY

* Krajané Jos. Šejnoha a Vinc. Šejnoha, zámožní rolníci od Tyndall, S. Dak., zastavili se u nás v minulých dnech na cestě své do Californie, kam jeli na podívanou. Slíbili nám, že na cestě zpáteční opětně se u nás zastaví a dojmy z výletu s námi sdělí. Přejeme příznivému listu našemu mnoho zdraví!

* Značně potěšil nás v minulých dnech svojí návštěvou p. M. Klíma z Comstock, Neb., přítel našeho listu. Dlel v městě našem za obchodními záležitostmi a při tom neopomenul též zavítati do závodu našeho a zařízení si prohlédnouti.

* V úterý zavítal do závodu našeho v průvodu svého švakra, p. Válka z Cuba, Kans., p. J. A. Houdek z Agenda, Kans. Bylo nám milo s ním si pohovořiti.

* V minulých dnech navštíviti nás závod pánové S. Maixner z Bee a F. J. Dufek z Ulysses, Neb. Pan Maixner přivezl káru hovězího dobytka do trhu south-omažského a obdržel zaň velmi slušnou cenu. V našem závodě zastavil se, aby předplatil se na náš časopis a zároveň nám sdělil, že hledá dobrého dělníka na farmu. Pan Dufek meškal zde delší dobu. Byl zde za účelem léčení zraku u dra. Gifforda v clarksonské nemocnici. Nyní vede se mu dobře.

* Pan J. Válek z Cuba, Kans., zastavil se u nás ve čtvrtek na několik okamžiků a sdělil s námi, že odjíždí opětně do svého domova. V Omaze dlel na holičské koleji, aby v umění holičském se zdokonalil a obdržev výborné vysvědčení, odejel se svým bratrem, p. Houdkem, do Kansasu zpět. Přejeme milému našemu příteli mnoho zdaru!

* Pan prof. H. Šimek z Iowa City zaskočil k nám na několik okamžiků ve čtvrtek minulého týdne. Nalézal se na cestě do Brna, Neb., kdež téhož dne večer mínil na théma "Výchova mládeže". Z Brna odejel do Iowy a před odjezdem do svého domova absolvoval dvě anglické přednášky hospodářské.

* Pan Jakub Hajný z Mahaska, Kans., zavítal k nám ve čtvrtek v průvodu p. A. Čechy, známého zdejšího hodináře. Pan Hajný náleží mezi příznivce národního a osvětného hnutí, mezi naši mládež a proto přinesl několik knih, jež věnoval klubu "Komenský" v South Omaze, Neb. Vzdáváme mu jménem klubu south-omažského tímto cestou vřelý dík. Pohovořili jsme s ním delší chvíli a poznali jsme v něm dobrého a upřímného krajana.

* V sobotu minulého týdne zastavil se v závodě našem dobrý přítel náš, pan Frank Hába ze St. Louis, Mo. Jak s námi sdělil, nalézal se na cestě do South Dakoty na prohlídku pozemků. Přejeme mu ze srdce mnoho zdaru!

* Milé potěšil nás v sobotu svojí návštěvou pan Anton Švehla z Clarkson, Neb., se svými dvěma dcerami. Přijel do města našeho na návštěvu svých známých. Těšilo nás s ním se seznámiti.

* Na okamžik zaskočil k nám v sobotu pan Frank Píša z Gregory, S. D., a jak s námi sdělil, nalézal se na cestě do Kaney, Kans., kdež hodlá se usaditi. V městě našem stavěl se pro svoji manželku, která dlela zde za účelem léčení.

* V průvodu známého zdejšího krajana p. V. Vaněury navštívil nás v sobotu p. F. A. Kolbaba, virtuos na housle, z Cuba, Kans. Pan Kolbaba, který v neděli s úspěchem vystoupil na koncertu Lyry v Sokolovně, po svém příjezdu z Čech usazen byl v Chicagu, Ill., kde zařídil si hudební školu. Setkal se s dokonalým úspěchem, ale chatrné zdraví jeho choti bylo příčinou, že nehýtil se na zdravější venkov. Pomýšlí však usaditi se v některém větším městě, kde naskytla by se mu možnost zaříditi si školu podobnou, jako v Chicagu. Přejeme mu mnoho zdaru. Těšilo nás velice s p. Kolbabou, osobně velmi milým krajanem se seznámiti.

* Pan John Sláma, zámožný rolník z Fairfield, Neb., dlel po několik minulých dní návštěvou u svého otce, p. Jana Sláma, starého osadníka a našeho příznivce, bydlícího v č. 1242 již. 15. ul., Omaha. Nezapomněl též zavítati k nám a prohlédnouti si náš závod. Těšilo nás! V úterý opětně ubíral se do svého domova.

OMAHA.

— Koncert Smíšeného Pěveckého Sboru Lyra, který byl pořádán minulou neděli v Sokolovně, možno řaditi důstojně ke všem předešlým, jmenovaným sborem pořádaným, jak v ohledu uměleckém, tak i finančním. Byl to koncert jubilejní, pořádaný na oslavu pětiletého trvání sboru Lyra, a program k tomu účelu byl velmi pečlivě sestaven. Zahájen byl krásnou a mohutnou Mendelssohnovou "Loveckou" písní, kterou přednesl zdařile a s citem 28členný sbor "Lyra" pod řízením p. J. Růžičky. Pěvci byli za svůj pěkný výkon odměněni zaslouženým potleskem, tak že po ukončení zpěvu byl nucen přidati další číslo, k čemuž vybrán byl 'Žofínský valčík' od Vogla. Číslem druhým byla Sonata XII. od Paganiniho, kterou na housle zahrál virtuos F. J. Kolbaba. Pan Kolbaba byl dosud omažskému obecenstvu neznám, — aspoň osobně, a s potěšením můžeme konstatovati, že zapsal se mu v srdce zlatým písmem hned po přednesení čísla prvého. Čistý ton jeho houslí rozléhal se divoranou jasně a tklivě a opět jásavě, a v mnohých okamžicích zdálo se posluchači, že to ani nejsou housle, jež mohou vylouditi tak křišťálově čistě a jemné zvuky, které brzy chvěly se a perly se strun jako nejčistší krůpěje horského pramínku a brzy duněly z hluboka jako předzvěst prudké bouře. Bylo vidět, že umělec vložil do své hry celou svou duši, hluboce prodchnutou krásami přírody a že dokonale ovládá výborný svůj nástroj. Obecenstvo pochopilo zcela umění pána Kolbabovo a dalo mu jevo své city bouřlivým potleskem, takže umělec byl nucen přidati nadšenému obecenstvu dva encores, a sice "Serenádu," jež byla věnována mistru Kubelíkovi skladatelem Fr. Drdlou, a "Zpěv květin," od Langeho, jež rovněž byly provázeny obrovským potleskem obecenstva. Následujícím číslem byla skvostná a překrásně přednesená "Ballada" od Chopina, zahraná klavírní umělkyní sl. Marií Míkovou. Věru, že těžko je rozhodnouti, můželi býti skladba tato přesněji přednesena, nežli jak nám ukázala naše mladistvá, a přece již dokonalá umělkyně. — Technika její jest mistrovská do nejmenších podrobností a hra jest nejvýš citupiná. O ní možno vším právem říci, že právě tak jako pan Kolbaba, i ona vložila do hry celou svou mladistvou a přece hlubokým citem oplývající duši, tak že obecenstvo plně mohlo vystihnouti všechny motivy a krásy skladby nesmrtelného Chopina. Jest pochopitelno, že posluchači byli hrou slečny Míkovy uneseni a po ukončení nepřestali tleskati, dokud umělkyně nepřidala dva encores, rozkošně v slohu i v provedení. — Číslem čtvrtým byli "Křižáci na moři," mohutný chorální výjev pro smíšené hlasy od Fr. Bazin-a, upravený od K. Bendla. Sbor tento přednesla Lyra s nevšedním pochopením, a pěvci zaslouží veškeré uznání za dokonalé provedení tak obtížného, avšak překrásného zpěvu. Pěvci byli nuceni přidati další číslo, valčík "Pobídnutí k tanci" od Strebla, jenž z počátku poněkud váznul, avšak záhy se pěvci vzpamatovali, takže konec opět vše napravil. Přičítáme to únavě, která musila následovati po přednesení "Křižáků," jež vyžadují k přednesení nejméně 15 minut času. V čísle pátém vystoupil opět pan F. J. Kolbaba, a přednesl Chopinovo "Nocturno," op. 9, které rovněž bylo přijato s nadšením, takže umělec byl nucen přidati dychtivému obecenstvu rozkošnou "Cansonettu" č. 6. od Ambrosiho, a překrásné "Snění" od Schuhmanna, jež tklivě působilo na obecenstvo svým v pravdě snivým motivem. Po čísle tomto byla odevzdána slečně Míkové, jež při všech číslech páně Kolbabových doprovázela tohoto na piano, krásná kytice, a panu Kolbabovi věnován pěkný granátový špendlík do náprsenky v podobě lyry, z českých granátů. Číslo 6. vyplnila opět slečna Míková, jež přednesla mistrovsky valčíkovou parafrasi 'Fledermans' od Strausse-Schuetta jež se obecenstvu nad míru zamlouvala, takže slečna musila opět přisednouti k pianu, a přidati další čísla, jež v provedení nijak nezadala předešlým. Konečné číslo programu přednesl pan Kolbaba, a sice a) Mazurku do F od Mlinarskiho, a b) Serenádu op. 17 od Kociana. Obě tato čísla byla rovněž mistrná, odušovněle zahraná, a umělec opět byl nucen přidati, k čemuž si vybral koncertně zpracovanou skladbu Schubertovu "Ave Maria," čímž byl koncert ukončen, avšak obecenstvo zůstávalo stále sedět, tleskajíc a očekávajíc, že snad přece umělec přidá ještě jedno číslo, a teprve když opona počala klesati, vidělo, že je konec koncertu, který mu jistě potrvá dlouho v milé upomínce. — Po koncertu rozproudila se přátelská zábava, jež potrvala do jedné hodiny. Gratulujeme sboru Lyra k úspěchu nedělnímu, jenž poskytla našemu obecenstvu tak pěkný duševní požitek, v pravdě umělecky a uměleckky provedený, a budeme se těšiti na další jeho výkony.

— Ve čtvrtek, dne 4. února, o 7.45 hod. ranní zemřel v nemocnici sv. Josefa všeobecně známý krajan, pan Henry Vávra, bydlící v čísle 1916 již. 13. ul., po delší, asi 5 měsíců trvající nemoci. Před 4 týdny podstoupil ještě velmi obtížnou operaci, po níž z počátku vedlo se mu dosti dobře. V poslední době se mu přitížilo a ve čtvrtek učiněn byl konec tělesným jeho utrpením všechojvou smrtí. Pohřeb odbýval se v sobotu, dne 6. února, za hojného účastenství známých a přátel z kostela sv. Václava na St. Mary's hřbitov v So. Omaze. Obřady v nemocnici, v domě smutku, v kostele i na hřbitově vykonal velp. Jan Vránek. Zesnulý narodil se 14. července 1874 ve Vilimově, kraj Čáslav a v Americe dlel asi 17 let. Náležel ku spolku sv. Jana, č. 29, ZKJ., a k řádu Omaha, č. 144 ČSPS. Omažským i venkovním krajanům byl dobře znám, ježto řídil po 6 roků hostince "u šůpeo" na 13. a William ul., který od Nového roku převzat byl p. V. Šonkou. Pro svoji mírnou povahu byl velice oblíben a všemi, kdo jej znali, milován. Zanechává tu po sobě manželku Marii, dceru chvalně známého krajana, p. Ant. Francla, a dvě dítky: Hlatého Jindřicha a šestileton Marii. Vedle toho má množství přátel jak zde v Omaze, tak i v Nebrasce. Pohřeb vypraven byl známým českým pohrobníkem p. F. Jandou. Pohřbu súčastnili se vedle přátel domácích následující přátelé venkovští: Josef a Marie Burdovi z Primrose, Neb., Frank a Ludmila Kuška z Primrose, Neb., Tomáš Duda z Linwood, Neb., Mar. Spatz z Abie, Neb., Václav Hurd, Farwell, Neb., Mary Franel z Ord, Neb., Frank Houfek st., Frank Houfek ml., s manželkou a Karel Houfek, z Clarkson, Neb., Josef Houfek, Frank Houfek z Howells, Neb., a Annie Stibal, Richland, Neb. Pozůstalým vyslovujeme ze srdce svoji soustrasť.

— V minulých dnech zavítal do Omahy p. Karel Picha, organizátor mezinárodní unie pekařských a cukrářských dělníků v Americe, aby zorganizoval zde českou místní unii dělníků pekařských. Práce jeho setkala se se zdarem a již příští sobotu, dne 13. února, bude se odbývati organizační schůze pekařského dělnictva v síni p. J. V. Kašpara, do třeba, aby k důležité této schůzi dostavili se dělníci pekaršti do jednoho, neboť jde tu o jich zájem nejen v přítomnosti, ale i v budoucnosti. Jak bylo nám sděleno, majitelé zdejších českých závodů pekařských vesměs vyslovili se příznivě o hnutí pekařského dělnictva a ochotně zavázali se přistoupiti k unii.

— V neděli odpoledne odbýval výbor pro uspořádání oslavy Abrahama Lincolna druhou svoji schůzi, v níž definitivně rozhodnuto bylo o programu a dalších podrobnostech. Schůze súčastnili se zástupci 12 spolků. Ony spolky, jež chtěly by se společné oslavy súčastniti, nechť nejdéle do pátku přihlásí se u p. V. Fukse, redaktora "Osvěty Americké." Pokud známo, budou účinkovati následující: sl. Míková, sl. Michalova, pí. Vránová, pí. Fuksová, p. Šerpán, p. Rosický, p. Fibinger, p. Berka, Smíš. Pěv. Sbor Lyra, kvartetto p. R. Fibingera. Oslava, jak už minule jsme oznámili, odbývati se bude v neděli, dne 21. února, odp. v síni Kašparově. Vstup je úplně volný.

— Bert Wendt, který se zadusil minulé úterý v hotelu Praha, spáchal dle výroku poroty koronerovy sebevraždu. Pokud mohla policie zjistit pochází samovrah z Ohio, z Rocky Bridge, a otec jeho jest nepochybně bývalý šerif z Toleda. Wendt zaměstnává se při stavbě mostů.